

De Nederlandse concurrentiepositie

Auteur(s):

CBS

Samengesteld door de divisie macro-economische statistieken en publicaties van het CBS

Verschenen in:

ESB, 86e jaargang, nr. 4318, pagina 591, 13 juli 2001

Rubriek:

Statistiek

Trefwoord(en):

goederenmarkt

Het oordeel van ondernemers in de industrie over hun concurrentiepositie is in het eerste kwartaal van dit jaar plotseling fors verslechterd. Volgens de Conjunctuurtest in de industrie is het oordeel hierover op het laagste punt sinds 1994 aangeland. De voorgaande vier jaren was er volgens de ondernemers nog juist sprake van een verbetering van de concurrentiepositie.

Het ligt voor de hand de verklaring van de omslag mede te zoeken in de loonontwikkeling. De positie van een onderneming ten opzichte van haar concurrenten wordt voor een belangrijk deel bepaald door de prijs van haar producten in vergelijking met (buitenlandse) mededingers. Daarbij kan de loonontwikkeling per eenheid product een grote rol spelen.

Een benadering hiervan in de industrie kan worden gegeven door de loonstijging te delen door de volumeontwikkeling van de productie (toegevoegde waarde) in deze bedrijfstak. Bij hogere productieaantallen dalen immers de lonen per stuk. In de industrie lagen deze lonen per eenheid toegevoegde waarde in het laatste kwartaal van vorig jaar 2,2 procent hoger dan in het vierde kwartaal van 1999. Dit was het hoogste percentage van 2000 dat echter nog ruim onder de stijging van begin 1999 lag.

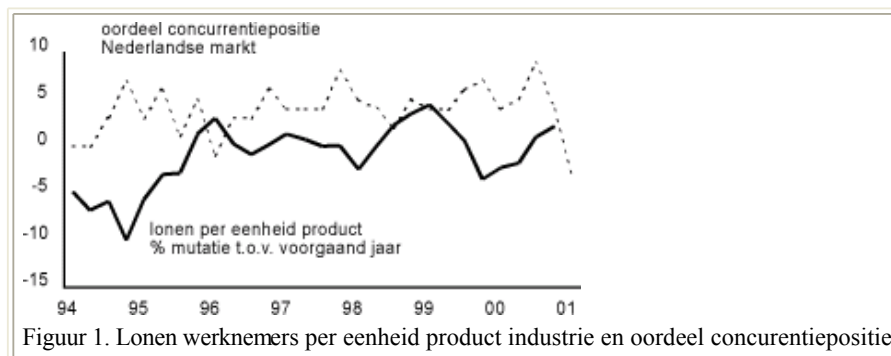
Van een langdurige forse stijging van lonen per eenheid product is echter op dit moment geen sprake. Eind 1999 en begin 2000 daalden de loonkosten per eenheid product in de industrie zelfs nog. Het oordeel over de concurrentiepositie is pas sinds kort verslechterd.

Totale economie

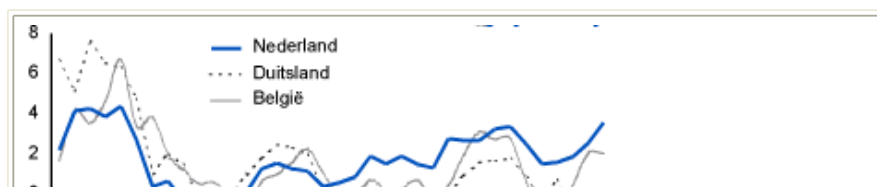
Bij een oordeel over de ontwikkeling van de internationale concurrentiepositie van Nederland als geheel, is het verschil in loonontwikkeling en productieontwikkeling tussen landen van belang. Voor een vergelijking met België en Duitsland, twee buurlanden waartegen Nederlandse producten veelal moeten concurreren, kan gebruik gemaakt worden van de totale loonontwikkeling (in waarde) en de volumeontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp).

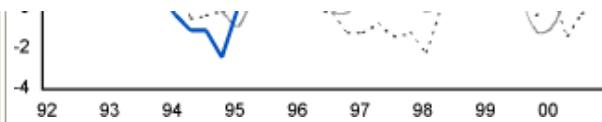
In Nederland lagen de lonen per eenheid bbp in het laatste kwartaal van vorig jaar 3,6 procent hoger dan in het vierde kwartaal van 1999. Dat is een duidelijk sterkere stijging dan in België en Duitsland. Vóór medio 1996 was de loonstijging per eenheid product in Nederland nog kleiner dan in onze buurlanden. Op basis van deze cijfers alleen zou de concurrentiepositie voor de Nederlandse economie als geheel dus al vanaf medio 1996 aan het verslechteren zijn.

Zie [figuur 1](#) en [figuur 2](#).

Figuur 1. Lonen werknemers per eenheid product industrie en oordeel concurrentiepositie

Figuur 2. Lonen werknemers per eenheid bbp, procentuele mutatie t.o.v. voorgaand jaar